UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie w sprawie szczegółowych bloków tematycznych oraz sposobu, formy i przebiegu szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna stanowi wykonanie delegacji ustawowej zawartej w art. 49 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 (Dz. U. z 2025 r. poz. 798 oraz z 2026 r. poz. 1123), zwanej dalej „ustawą", w jej brzmieniu nadanym ustawą z dnia 31 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1123).

Zgodnie z tym przepisem minister właściwy do spraw rodziny określi, w drodze rozporządzenia:

1) szczegółowe bloki tematyczne obszarów określonych w art. 16 ust. 2–4 ustawy, objętych zakresem szkoleń, o których mowa w art. 16 ust. 1, dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym i dziennego opiekuna oraz
2) sposób i formę realizacji oraz przebieg szkoleń, o których mowa w pkt 1

– biorąc pod uwagę wymiar godzin szkoleniowych, o których mowa w art. 16 ust. 1 ustawy, potrzebę organizacji szkoleń w sposób dostosowany do tego wymiaru, a także specyfikę zadań opiekuńczych, wychowawczych i edukacyjnych żłobka, klubu dziecięcego oraz dziennego opiekuna, oraz mając na względzie konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji tych zadań.

Celem projektowanej regulacji jest zapewnienie dostępu do wysokiej jakości opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 i doskonalenie kompetencji opiekunów poprzez szkolenia, poszerzanie wiedzy w zakresie opieki nad dziećmi, zaspokajanie indywidualnych potrzeb dzieci, a w rezultacie podwyższanie standardów opieki. Projektowane rozporządzenie ma na celu określenie szczegółowych bloków tematycznych programów szkoleń dla opiekunów w żłobkach, klubach dziecięcych i dziennych opiekunów.

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą przyszli opiekunowie posiadający co najmniej wykształcenie średnie lub średnie branżowe lub zasadnicze zawodowe lub zasadnicze branżowe zostaną zobligowani do odbycia 310-godzinnego szkolenia. Osoby z wykształceniem co najmniej średnim lub średnim branżowym lub zasadniczym zawodowym lub zasadniczym branżowym oraz co najmniej trzyletnim doświadczeniem w pracy z dziećmi w wieku do lat 3 przed podjęciem zatrudnienia jako opiekun w żłobku lub klubie dziecięcym oraz jako dzienny opiekun zostały zobowiązane wyłącznie do odbycia 30-godzinnego szkolenia z zakresu standardów opieki nad dzieckiem w wieku do lat 3.

Ponadto, w celu profesjonalizacji kadr sprawujących opiekę nad dziećmi w wieku do lat 3, ustawą z dnia 31 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw wprowadzono zmiany w zakresie wymagań kwalifikacyjnych wobec dyrektora żłobka oraz osoby kierującej pracą klubu dziecięcego. Zgodnie z art. 13 ust. 2 i art. 14 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, w brzmieniu nadanym ustawą nowelizującą, osoby pełniące wskazane funkcje będą zobowiązane do spełnienia określonych wymagań kwalifikacyjnych obejmujących również odbycie 30-godzinnego szkolenia z zakresu standardów opieki. Obowiązek uzupełnienia kwalifikacji dotyczy również osób pełniących funkcję dyrektora żłobka lub kierujących pracą klubu dziecięcego przed dniem 1 stycznia 2027 r., które nie spełniają nowych wymagań kwalifikacyjnych. Zgodnie ze znowelizowanym brzmieniem art. 13 ust. 2 i art. 14 ustawy oraz na podstawie art. 33 ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw osoby te mogą nadal pełnić swoje funkcje, nie dłużej jednak niż do dnia 31 grudnia 2028 r., chyba że odbędą 30-godzinne szkolenie z zakresu standardów opieki.

Zmiany w zakresie wymagań dotyczących osób pracujących w instytucjach opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 wejdą w życie z dniem 1 stycznia 2027 r., a w ślad za nimi określone w projektowanym rozporządzeniu, wymagania w zakresie szkolenia tych osób.

W porównaniu z obowiązującym rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna (Dz. U. z 2024 r. poz. 1602) projektowane rozporządzenie określa nie tylko szczegółowe bloki tematyczne obszarów wskazanych w art. 16 ust. 2–4 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3, objętych zakresem szkoleń, o których mowa w art. 16 ust. 1 tej ustawy, lecz także sposób i formę realizacji tych szkoleń oraz ich przebieg. Rozszerzenie przedmiotu regulacji wynika ze zmiany upoważnienia ustawowego zawartego w art. 49 ustawy, dokonanej na podstawie art. 1 pkt 46 ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw.

Jedną z głównych zmian jest zwiększenie wymiaru pełnego szkolenia opiekuna z 280 do 310 godzin, w tym 90 godzin etapu teoretycznego, 140 godzin etapu szkoleniowego i 80 godzin praktyk zawodowych. Zwiększenie wymiaru szkolenia o 30 godzin wynika z wprowadzenia bloku dotyczącego standardów opieki nad dziećmi, opartego na przepisach wydanych na podstawie art. 6c ustawy.

Projekt zmienia również strukturę programu szkolenia. Dotychczasowe bloki tematyczne zastąpiono trzema obszarami: pracą z dziećmi, organizacją pracy personelu oraz współpracą personelu z rodzicami. Część problematyki z punktu dotyczącego pracy z grupami zróżnicowanymi kulturowo i językowo może być uwzględniona w ramach zagadnień dotyczących integracji kulturowej i uwzględniania indywidualnych potrzeb rozwojowych dzieci. Pierwsza pomoc pozostaje elementem programu, natomiast zagadnienie odpowiedzialności prawnej opiekuna zastąpiono szerszym ujęciem prawnych aspektów opieki, obejmującym prawa dziecka i procedury jego ochrony. W konsekwencji dotychczasowe zagadnienia zostały dostosowane do aktualnej wiedzy i ujęte w sposób uwzględniający ich wzajemne powiązania oraz znaczenie dla rozwoju dziecka

Projekt wprowadza nowe wymagania dotyczące weryfikacji wiedzy i umiejętności uczestników. Po etapie teoretycznym przewidziano test, którego zaliczenie wymaga uzyskania co najmniej 70% punktów. Trzy kolejne wyniki negatywne oznaczają konieczność powtórzenia tego etapu. W etapie szkoleniowym wymagane jest uczestnictwo w co najmniej 90% zajęć, przy czym obecność na zajęciach z pierwszej pomocy jest obowiązkowa w pełnym wymiarze. W projekcie rozporządzenia, w § 2 ust. 3 w związku z § 6, określono również sposób realizacji szkoleń, uwzględniający zastosowanie metod dydaktycznych, w tym ćwiczenia sytuacyjne, symulacje i odgrywanie ról. W zakresie odbywania praktyk zawodowych wprowadzono limit ośmiu godzin dziennie, wymóg wskazania opiekuna praktyk spośród personelu placówki oraz obowiązek odbycia co najmniej 60 godzin bezpośredniej pracy z dziećmi. Przebieg realizacji praktyk jest dokumentowany zgodnie z wymaganiami określonymi w programie szkoleń. W trakcie ich trwania uczestnik zdobywa i doskonali umiejętności praktyczne niezbędne do prawidłowego wykonywania zadań zawodowych. Warunkiem zaliczenia praktyk jest uczestnictwo we wszystkich przewidzianych programem zajęciach praktycznych oraz nabycie umiejętności określonych w programie szkolenia. Praktyki kończą się wystawieniem oceny pozytywnej lub negatywnej. W przypadku gdy osoba odbywająca szkolenie nie uczestniczy we wszystkich praktykach, otrzymuje ocenę negatywną (§ 8 ust. 9). W przypadku usprawiedliwionej nieobecności opiekun praktyk wyznacza dodatkowy termin umożliwiający uzupełnienie zaległości, zgodnie z obowiązującymi zasadami organizacji szkolenia. Celem realizacji praktyk jest zapewnienie, aby każdy uczestnik osiągnął wymagane efekty kształcenia oraz uzyskał umiejętności praktyczne niezbędne do prawidłowego wykonywania obowiązków zawodowych.

Istotną zmianą jest uregulowanie możliwości prowadzenia szkoleń na odległość. W odróżnieniu od dotychczasowych przepisów, które nie określały ogólnego limitu udziału tej

formy kształcenia, projekt dopuszcza realizację etapu teoretycznego i 30-godzinnego bloku dotyczącego standardów opieki w całości zdalnie. W etapie szkoleniowym zajęcia są prowadzone stacjonarnie, jednak mogą być prowadzone na odległość wyłącznie w czasie rzeczywistym, z elementami interakcji uczestników grupy, w wymiarze nieprzekraczającym 50% czasu przewidzianego na dany blok. Zdalnie nie mogą być realizowane zajęcia dotyczące sprawowania opieki w sytuacjach codziennych i pierwszej pomocy, a także praktyki zawodowe. Rozwiązanie to ogranicza możliwość prowadzenia zdalnie tych zajęć, które wymagają praktycznego przygotowania uczestników oraz zapewniają jakość szkoleń.

Projekt nie określa odrębnych programów szkoleń przewidzianych dla dziennych opiekunów.

Projektowane rozporządzenie wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 2027 r. Projekt rozporządzenia nie wymaga wprowadzenia odrębnych przepisów przejściowych dotyczących dotychczasowych programów szkoleń ponieważ kwestie te zostały uregulowane w ustawie. W art. 31 ustawy określono obowiązek wprowadzenia do wykazu informacji o dotychczas zatwierdzonych programach szkoleń, natomiast w art. 32 ust. 1 uregulowano okres zachowania mocy przez te programy, a w art. 32 ust. 2 sposób zakończenia postępowań wszczętych na podstawie wniosków o zatwierdzenie programów szkoleń złożonych po dniu 30 września 2026 r. Ponadto w art. 33 ustawy nowelizującej przewidziano rozwiązania przejściowe dotyczące możliwości dalszego wykonywania określonych funkcji i zadań przez osoby niespełniające nowych wymagań kwalifikacyjnych. W związku z powyższym nie zachodzi potrzeba ponownego regulowania wskazanych kwestii w projektowanym rozporządzeniu.

Projektowane rozporządzenie było poprzedzone rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 25 marca 2011 r. w sprawie zakresu programów szkoleń dla opiekuna w żłobku lub klubie dziecięcym oraz dziennego opiekuna, które utraci moc z dniem wejścia w życie projektowanego rozporządzenia, na podstawie art. 45 ustawy z dnia 31 lipca 2026 r. o zmianie ustawy o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3 oraz niektórych innych ustaw.

W ocenie projektodawcy przedmiot projektowanej regulacji nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

W ocenie projektodawcy regulacje zawarte w projekcie nie stanowią przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych

(Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.), w związku z tym nie podlega on notyfikacji technicznej. Ponadto nie podlega on notyfikacji usługowej.

Projekt nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, zgodnie z § 27 ust. 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404).

Projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936).

Rozwiązania zaproponowane w projekcie nie stwarzają zagrożeń korupcyjnych.